

Bartholomaei de Moor van Immerzeel De studii genealogici praestantia oratio ...

<https://hdl.handle.net/1874/214710>

49

BARTHOLOMAEI DE MOOR
VAN IMMERZEEL
DE
STUDII GENEALOGICI
PRAESTANTIA
ORATIO,

HABITA A. D. XXII. DECEMBR.

CIO IO CC XL.

CUM PUBLICO AMPLISSIMORUM SCHOLAE GOU-
DANAЕ CURATORUM DECRETO AD AL-
TIORA ACADEMIARUM SUBSEL-
LIA PROVEHERETUR.

G O U D A E ,

Typis GULIELMI ET JOANNIS VAN ESCH.

NOBILISS. AMPLISS. CLARISSIMIS

A C. S P E C T A T I S S I M I S

V I R I S

G V A L T H E R O. D E. M O O R
V A N. I M M E R Z E E L

M. D. CIVITATIS. GOVDANAE. SENATORI. AC. CVM. MAXIME
COS. EIVSDEMQUE. AVCTORITATE. QVONDAM. IN. COLLEGIVM
EORVM. QVI. RES. AERARII. AVSTRALIS. HOLLANDIAE. CV-
RANT. ADSRIPTO. TELONIO. COMITATVS. HOLLANDIAE
PRAEFECTO. Etc. Etc

PARENTI. OPTIMO. INDVLGENTISSIMO

OMNI. HONORE. OBSEQVIO. PIETATE

AETERNVM. PROSEQVENDO

C O R N E L I O. S I E B E N

J. V. D. EIVSDEMQUE. FACVLTATIS. IN. INLVSTRI. AMSTELAE-
DAMENSIVM. ATHENAEO. ANTECESSORI. ORDINARIO. Etc. Etc

PATRVO. SVO. PER. ADFINITATEM. JVNCTO

OMNI. HONORIS. CVLTV. VENERANDO

H E N R I C O. V A N. D E R. L A N E N

J. V. D. FLORENTISSIMAE. ROTERODAMENSIVM. CIVITATIS
QVONDAM. JVDICI. Etc. Etc

ADRI-

ADRIANO. VAN. DER. LANEN

MERCATORI. ROTERODAM. FLORENTISSIMO. Etc. Etc

AVVNCVLIS. QVA. DECET. OBSERVANTIA
COLENDIS

CORNELIO. ARCKENBOVDT

CIVITATIS. GOVDANAE. SENATORI. AC. QVONDAM. JVDICI
Etc. Etc

HENRICO. VOCKESTAERT

J. V. D. MAGISTRATIBVS. REIP. DELPHENSIS. AB. ACTIS. ET. TA-
BVLIS. PVBLICIS. Etc. Etc

EGBERTO. EDENS

ROTERODAMENSIVM. MERCATORI. INTEGERRIMO. Etc. Etc

AVVNCVLIS. PER. ADFINITATEM. JVNCTIS
NVMQVAM. NON. SVSPICIENDIS

IN. MEMORIAM

LIBERALIS. EDVCATIONIS

SIMVL. VT. SE. SVAQUE. COMMENDARET

HOC

QVALECVMQVE. PIETATIS. MONVMENTVM

CVM. AMPLIVS. HABERET. NIHIL

TENVL. PECVLIO. DIVES

P

BARTHOLOMAEVS. DE. MOOR

VAN. IMMERZEEL

BARTHOLOMAEI DE MOOR
VAN IMMERZEEL
ORATIO
DE
STUDII GENEALOGICI
PRAESTANTIA.

STRENUISSIME AC GENEROSISSIME PRAETOR.
AMPLISSIMI, SANCTISSIMI, PRUDENTISSIMI REIPUBLICAE
GOUDANAE CONSULES, JUDICES, SENATORES.
GYMNASII CURATORES GRAVISSIMI, BENIGNISSIMI.
QUI MAGISTRATIBUS AB ACTIS ESTIS, VIRI SPECTATISSIMI.
SACRORUM LIBRORUM INTERPRETES FACUNDISSIMI, FIDE-
LISSIMI.
OMNIUM ARTIUM AC SCIENTIARUM DOCTORES CONSULTIS-
SIMI, EXPERTISSIMI, ACUTISSIMI.
ADMODUM VENERANDE RECTOR.
PRORECTOR, CETERIQUE PRAECEPTORES DOCTISSIMI.
LECTISSIMA STUDIOSAE JUVENTUTIS CORONA, COMMILI-
TONES MEI DILIGENTISSIMI, JUCUNDISSIMI.
QUOTQUOT PRAETEREA ADESTIS CUJUSCUMQUE GRADUS,
ORDINIS AC DIGNITATIS AUDITORES EXOPTATISSIMI.

Iberales Artes ac Scientias homi-
nibus omnibus ac singulis, toti-
que adeo generi humano lon-
ge utilissimas esse, nemo sanae
mentis ibit inficias. Inveniun-
tur tamen plurimi, nescio quo
malo fidere adflati, qui eas, non dicam parvi
A pen-

pendere, sed data, si Dis placet, opera contemnere, ac turpi supercilio despiciere non dubitant. Neque id valde mirum, Auditores, cum major semper inperitorum hominum sit copia, quam eorum, qui artes studiaque liberalia excoluerunt, in iisque adsequendis operam atque industriam suam collocarunt.

Nemo igitur, credo, mirabitur, si et inperitis studium, quod Genealogicum dicitur, communi fere omnium Artium ac Scientiarum fato, sed maxime deplorando, vile habeatur, aut plane etiam a stupido ac rustico hoc hominum genere, ne gravius quid dicam, fastidiatur.

Haec ipsa res, AA. HH., stimulum mihi addidit, ut, quum essem de argumento Orationis ad Vos habendae sollicitus, dictum hoc studium seligerem, ejusque praestantiam commodis, quae mihi visa, argumentis ex Historia, tum Sacra, tum Profana petitis, quam brevissime fieri possit, omnibus commendare constituerem.

Vos igitur, Nobilissimi, Amplissimi, doctrinae atque eleganti quavis eruditione conspicui Viri, Vos, inquam, debita veneratione oro atque obtestor, ut lenes animos facilesque pero-

O R A T I O. 3

peroranti adcommo- detis aures , nostrumque hunc conatum non ex re , sed ex aetatis nostrae inbecillitate ingenii- que tenuitate aestimare velitis.

De voce autem *Genealogia* , in ipso Orationis limine prolixè disquirere , plane , ni fallor , supervacaneum erit. Quis enim inter Doctos ignorat , γενεαλογία^ν generis sive familiae recensionem significare , adeoque vi vocis notare hominum , praesertim Inlustrum , qui a communi aliquo stipite per distinctas stirpes descendunt , enumerationem , ut stemmatum origo et eorum gradus adnationis et cognationis cognosci ac distingui queant.

Ut autem ordine quodam haec nostra decurrat Oratio , praestantiam studii Genealogici optime , si quid video , primo ex ipsius Antiquitate , tum nobilitate Materiae , ac denique Utilitate demonstrabimus.

Antiquitatem cum ex Sacra tum Profana Historia arcessimus. Primus omnium et vetustissimus Historiae Sacrae conditor Moses est , qui tam accurate primorum Parentum descripsit Genealogiam , ut absque hac et progeniem generis hu-

4 O R A T I O.

mani, et tempora, quibus vixere ignoraremus. Chronologis quoque deessent fundamenta certa annos ab orbe condito ad diluvium computandi. Ex illa enim Patriarcharum Genealogia aetatem mundi, quae diluvium antecedit, illi, qui tempora computant, demonstrant. Immo Eruditissimus Bochartus ex filiorum Noachi et Schemi Genealogiis propagines ac dispersiones Gentium, in libro, qui Phaleg inscribitur, deducit.

Hoc Mosis exemplo excitati, illudque secuti Judaei, summam huic studio operam navarunt, ac servandae Familiarum suarum memoriae causa adcuratissimas non tantum Genealogias contexuerunt, sed insuper eas in Templi Hierosolymitani Archivis reposuerunt, ut hoc modo gentis suae nobilitatem, quam cum extraneis conubio jungi averfabantur, conservare, factisque porro extendere possent.

Floruit hoc studium Judaeorum Genealogicum ad id temporis usque, quo Herodes Antipatri filius, regiam dignitatem adeptus est. Qui cum esset gente Idumaeus, minusque Inlustri Familia ortus, Nobilium Familiarum antiqua monumenta igne consumpsit, ne generis sui obscuritas

ritas

ritas forte ipsi a Judaeis exprobrari posset. Quamvis alii statuunt, non aliam ob causam hoc ab Herode factum esse, quam ut sibi liberum esset, quem vellet summum Sacerdotem constituere; requirebatur enim, ut, qui summo Sacerdotio apud Judaeos fungi vellet, Matre natum se Hebraea probaret, ideoque Herodem, ut pro voluntate summum Sacerdotem creare, Judaeorumque natales incertos atque obscuros reddere posset, monumenta ea, quae dixi, Genealogica Vulcano consecrasset.

Neque vero tantum Judaei, sed ipsi etiam Evangelistae hoc studio maxime delectati sunt. Hi certe in Christi, Servatoris salutisque nostrae Auctoris Historia Stemma Ipsius maternum ex Genealogia Hebraeorum deduxerunt, ut de Stirpe Messiae, a Divinis Viris praedicta, Judaeis, pertinacissimis mortalium, constare posset. O praeclara, o omnium votis expetenda Scientia! o Divina Genealogia, quam Tu coelestis Sapientiae obtines plurimum!

Videtis, mecumque cognoscitis, Auditores, neminem in Historia Sacra feliciter versari posse, nisi qui notitiam laudati admodum hujus studii

6 O R A T I O.

multo etiam labore sibi adquisiverit. Quamobrem nihil agunt, ideoque haudquaquam audiendi, qui verba Divi Pauli, suadentis: *ne intenderent fabulis ac genealogiis*, nobis objiciunt; immo studium hoc cane pejus et angue idcirco vitandum esse falso calumniantur. Quis enim non videt, Paulum his verbis Graecos respicere, qui de Theogoniis mera commenta, Christianis inutilia, spargebant, unde inter eos vanae agitabantur contentiones: seu, quod potius crediderim, Apostolum digitum intendere in Judaeorum Ephemerides et domestica de Familiarum ac natalium suorum antiquitate documenta incerta ac corruptae fere fidei, unde deficientibus, quae litem dirimerent, monumentis, convicia saepe, jurgia ac lites inter eos exoriebantur, ita ut haud inmerito Apostolus, *ne intenderent fabulis ac genealogiis*, suadere videatur. Hoc autem ad universam hujus Studii extendere scientiam absurdum admodum est.

Nec minus in profana Historia Graecos et Romanos curam in perscrutandis Familiarum originibus impendisse libri ipsorum de his rebus conscripti testantur ac clamant. Apud Graecos
Epi-

Epimenides , Pherecydes , Afius , aliique Genealogiae scriptores commemorantur. Immo Simonides , cognomine Melicertes tres Genealogicos libros , Suida teste , scripsisse perhibetur. Nec tacuit is Philoxenum , qui Aeacidarum Stemma recensuit. Inter Romanos autem Varro olim de Familiis scripsisse dicitur. Pomponius Atticus , si fides Cornelio Nepoti adeo accurate Familiarum Romanarum originem subte- xuit , ut ex eo libro Clarorum Virorum propa- gines cognosci atque enumerari potuerint , no- tans , qui a quo ortus , quos honores , quibusque temporibus cepisset. Sic Marcellorum , Fabiorum , Aemiliorum aliorumque Genealogias longo syr- mati verborumque peplo intexuisse narratur. Mar- cum quoque Valerium Messalam de Romanis Fa- miliis multa collegisse ac notasse testatur Plinius. Quiritibus sane , Romuleo huic Populo in pri- mis studium Genealogicum curae fuisse vel inde etiam adparet , quod Majorum suorum fumosas colerent imagines , easque in atriis positas per li- neas , natalium gradus , notarent. Ipsum denique Ciceronem Clarorum Virorum Genealogias scripsisse , Epistola ipsius ad Paetum , qua Pa-
pirii

8 O R A T I O.

pirii Mugillani Stirpem commemorat, neminem dubitare finit. Ast dolendum est, pleraque hujus generis volumina, eaque de meliori nota dudum periisse. Solatium tamen aliquod adfert, quod quodammodo in recentiorum scriptis Antonii Augustini de Familiis Romanorum, Richardi Streinii aliorumque Stemmata Gentium et Familiarum Romanarum continentibus haud spernenda veteris Genealogiae pars superfit. Haec autem scripta non solum Inlustrium Virorum a prima Urbis origine Familias atque aetates, sed etiam Magistratus atque honores, quos gessere, eorumque res gestas ex Veterum scriptis collectas complectuntur.

Et sane cura haec Familiarum apud Romanos vel maxime necessaria fuit, ut nimirum Patricii a Plebejis discernerentur; Romulus enim, ut notum est, Populum universum in duas partes divisit, cum qui genere, opibus, potentia atque auctoritate plurimum possent, rerumque gestarum gloria excellerent, Senatores constitueret, *Patresque* eos honoris ac virtutis causa adpellaret; reliquos vero, qui rebus modo enumeratis minus valerent, *Plebejos*; illos Remp. administra-

O R A T I O. 9

strare , Magistratus gerere , auspicia , sacra et id genus alia obire : hos agros colere , atque artibus lucrum adferentibus , negotiationibus , mercaturis similibusque operam dare : illos Patronos , hos Clientes esse voluit. Equitum autem Ordinem paullatim constitutum fuisse , lippis quoque ac tonsoribus notum , adeoque splendidissimo huic Nobilissimorum Virorum Panegyri parum convenientem materiam existimamus. *Patres* igitur aetate et generis splendore antecellentes munere Senatorio fungebantur. Horum autem progenies *Patricii* , eorumque Familiae apud Romanos clarae atque excellentes *Plebejis* merito opponebantur , immo , ut hodie Nobiles fere solent , Familiarum olim splendorem , antequam connubia , sacra atque auspicia cum *Plebejis* essent communicata , sollicitè servarunt ; credebant enim pollui ac contaminari nobilitatem Familiae , si inlustri loco nati conditionis humilioris inirent matrimonia. Quamvis inde colligere nolim , si forsan liberi matrimonium minus ex votis Parentum contraxissent , ipsos iis ignoscere nescivisse. Legimus apud Livium , Matronas Virginiam quam-

B

dam ,

10 O R A T I O.

dam, Auli filiam, eamque Patriciam, Plebejo nuptam, quod e Patribus enupsisset, sacris arcuisse. Inde quoque desumpta occasio sigillandi hostem Antiochum Regem, quod is amoris causa ex domo privata, et obscuri etiam inter populares generis uxorem duxisset.

Ex his jam, quae hactenus disputavimus, clarissime patet, Auditores, non tantum Judaeos, sed Graecos quoque et Romanos Studio Genealogico in primis operam dedisse. Si nunc de Gallis et Germanis, monumentisque illorum Genealogicis verba facere instituerem, maxime haec nostra exultare posset oratio. Sed cum temporis angustiis urgeor, atque iniquis spatiis excludor, alterum Praestantiae hujus Studii argumentum, quod a nobilitate rerum petitur, brevissime, ne patientia vestra, HH. AA. abuti videar, et sine ulla circuitione exponam.

Quid quaeso in Historia inlustre magis atque eximium est, quam scire Heroum, Regum, Principum atque praeclare de Rep. meritorum Virorum Stemmata, in quibus conservandis ac propagandis Divina quoque providentia eluxit. Divinae namque bonitatis documentum clarae Fami-

O R A T I O. II

Familiae praebent. De hac ipsa autem Summi Numinis benignitate non aliunde, quam ex Historia Genealogica, quae memoriam Stemmatum Inlustrium a Deo provectorum conservat, constare potest. Quapropter nemo, nisi inficetum plane sit ingenium, illam fastidiet, aut ejusdem cultores contemnet. Si enim inanes Gentilium et fictae Deorum Genealogiae sive Theogoniae suos habeant aestimatores, atque etiam laudatores, insaniae proximum, uti censeo, habendum foret, veras Heroum, quos Deus excitavit, Genealogias, ut vile et abjectum Studium despiciere; non enim hic Plebejorum, sed Nobilium atque Inlustrium Familias, quarum praecleara facta in Historia commemorantur, accurate descriptas desideramus.

Maxime denique praestantiam hujus Studii commendat insignis utilitas, quae ut distinctius cognoscatur, ipsam per Artes et Scientias varias divagando, nulla verborum pompa nude ac sine ullo oratorio fuce Vobis, exoptatissimi Auditores, ob oculos ponam. Primum in Historia Sacra, ut jam antea vidimus, tum etiam in profana ipsius utilitas commemorabilis est.

Cum enim, adserente Polybio, τὸ Γενεαλογικὸν
 praecipua Historiae pars sit, fieri haud aliter
 potest, quin maximum quoque in ista usum prae-
 stet. Nulla sane res praeclare gesta, sine men-
 tione illorum, a quibus illa profecta sit,
 plene satis laudari potest. Itaque ut sciatur, quis
 aut quae illa Virago sit, Stirps inquiretur, un-
 de genus suum duxerit. Praesertim cum plu-
 res in Historia Viri memorati simili nomine
 gaudeant, qui haud facile, nisi Genealogiae
 subsidio discerni possunt. Nec tantum in Hi-
 storia veteri, sed media etiam ac recentiori
 omnes Eruditi usum ejus uno ore adnoscent,
 quia Virorum praeclarissimorum res gestae in
 iis recensentur, quorum natales, stemmata,
 adnationum et cognationum gradus hoc Studio
 Genealogico unice cognoscuntur, cujus peritia
 si quis non instructus est, operam vel conscri-
 bendae vel legendae Historiae frustra insumet.
 Quamvis fatendum sit, Viros laboriosissimos,
 quod ad Veterem et Mediam in primis Histo-
 riam attinet, saepe monumentis certis in conte-
 xendis Genealogiis destitutos fuisse. Unde haud
 raro evenit, ut series Principum atque Heroum,
 quos

quos longo ordine recensent, manca aut incerta esse videatur.

Recentioris tamen Historiae Genealogicae certiora suppetunt documenta. Quandoquidem Principes atque Inlustres Viri vel ipsi Stemmata sua in Archivis conservaverint, vel a Viris Eruditis in commentarios transferri curaverint. Maximiliano primo certe ea laus prae reliquis debetur, quod, ut ipse Historiarum amantissimus fuit, Genealogiae Studium, cujus usum atque utilitatem probe perspexerat, ante haec duo fere secula iterum excitaverit, unde ab eo tempore multi Clarissimi Viri extiterunt, qui in perscrutandis Nobilissimarum Familiarum originibus haud infelici opera industriam suam collocarunt. In his maxime excellunt Lazii, Imhoffii, Ritterchusii, et, qui hodie de his literis praeclare meretur, Cl. Drakenborchius, splendidissimum illud Trajectinae Academiae sidus. Cujus Viri Eruditissimi labores, ut bonis aliquando auspiciis in lucem prodeant, vehementissime vovemus ac precamur.

In Civili porro prudentia, quando de Inlustrium Familiarum ortu, de adnationum ac co-

gnationum gradu vel jure successionis quaeritur, opus etiam esse Scientiae Genealogicae subsidio, quis neget? cum controversiae inter Nobiles ortae Familias inde determinari debeant. Usus hunc plurimis Inlustrium Familiarum exemplis, si mihi prolixo esse liceret, ex Historia Civili comprobare possem. Quapropter omnes prudentiores Politici hanc etiam ob causam Studium Genealogicum quam maxime necessarium esse, sapienter judicarunt. Ita ut et hic illud Jureconsultorum scitum locum obtineat: parvi nempe momenti esse jus nosse, si personae, quarum causa constitutum est, ignorentur.

Oratores quoque, haud parum se Studio Genealogico debere, quorum sententiae haud difficulter subscribo, palam profiteri minime gravantur. In Orationibus certe Panegyricis, similibusque Inlustrium Virorum elogiis componendis, Natalium origines requiri, cum Majorum res praeclare gestae commoda laudis argumenta Oratori suppeditare queant, omnes, qui unquam Orationes Panegyricas scripsere, optime noverunt. Sed, quid ego Oratores commemoro,

moro, illi qui spiritu adflantur aethereo, in-
 nuo Poëtas, quorum numerum admodum exi-
 guum esse existimo, vel etiam qui carmina
 Poëtarum Panegyrica legunt, Genealogiae
 peritia carere se non posse ingenue fatentur;
 hinc enim non tantum majus Heroïbus suis de-
 cus conciliant, sed ipsis etiam Majorum Inlu-
 strum virtutum exempla in memoriam revo-
 cant, quae imitari bene natos fas est, si glo-
 riam Familiae suae conservare, augere, factis-
 que suis extendere cupiant. O praeclaram Gene-
 alogiae Scientiam, in rebus egregiis ac sublimi-
 bus immo Divinis versatam, atque amicissima
 Artium ac Disciplinarum praestantissimarum co-
 gnatione decoratam! O Artem omnium laudi-
 bus celebrandam!

Ut vero obscura ac perversa sunt hominum
 ingenia, tantum saepe adfectibus pravisque cu-
 piditatibus, mentisque incertae libidinibus tribui-
 tur, ut, qui omnia conservat, modum, mo-
 dum inquam servare, adeoque quid deceat,
 quid utile sit satis discernere nequeant. Hinc
 illa vanitas atque intemperantia Poëtarum, qui
 olim in hoc scribendi genere nimium sibi in-
 dul-

dulgentes Theogonias sive Deorum Genealogias commenti sunt, quique dum Deorum omnium natales, conjugia, progenies quasi ex tripode canunt ac pronuntiant, raro tamen inter se conspirant. Hinc inepta ac effrenata quorundam Christianorum fingendi licentia, qui Heroïcis Magnatum Familiis, nescio, quod decus conciliaturi, ipsorum Stemmata a Noacho vel Abrahamo derivare non dubitarunt: quasi vero inde splendor Inlustri Viro adcederet, si cum omnibus miseris terrae filiis primum communem habeat parentem. Parum quippe curae istis Genealogiarum architectis est, an in fictitiis generationum gradibus, quos exhibent, aliquot millium annorum intercedant Anachronismi. Ab his enim si tabulas ac certa antiquitatis monumenta requiras, respondent: Veteres ajunt, veteres referunt, veteres perhibent. Quinam vero illi sint, et unde habeant, tum demum, credo, dicere possent, si caput ipsorum, nugis ac somniis repletum, helleboro prius purgaretur. Adnoscite, Auditores, horum hominum stultitiam, arcete vecordiam ac turpem audaciam! Cum Maximiliano I. Imperatori simili

lis

lis forte nugator Generis originem ex Noachi progenie deducere pollicitus esset, Aulae Morio illic adstans Imperatori suavit, hoc ne permitteret, ni me Morionem, dicebat homo festivus, ex eadem stirpe prognatum consanguineum tuum velis adnoscere.

Sed hos ineptos homines iratis suis Diis relinquimus. Nam alio me hora revocat, et ex adlatis, ni fallor, argumentis abunde satis de Antiquitate, Nobilitate, summaque Genealogicae Scientiae Utilitate omnibus, quibus sanum adhuc synciput est, constare potest. Vos igitur, sacrata Musis pectora, suavissimi quondam Commilitones, Vos, inquam, moneo et hortor, ut hac potissimum aetate Latinam Graecamque linguam ita excolatis, ut Vobis postea aetate progressis studiis severioribus, in iisque etiam Genealogiae, quae mirum quantum reliquas scientias adjuvat, operam haud segniter impendere, insignesque inde fructus domum reportare contingat.

Denique ad Vos, Nobilissimi, atque Amplissimi Viri, Gymnasii Goudani Curatores benignissimi, et quem laetis intueor oculis, Pa-

rens indulgentissime , ad Vos mea sese conver-
 tit Oratio. Ferreus sim ! si non maximis Vestris
 beneficiis ornatus gratissimam praeteritarum re-
 rum memoriam retineam. Maxima certe omni
 illo tempore , quo Vestris sub Auspiciis in Inlu-
 stri hac bonae mentis Palaestra ingenium exer-
 cere licuit, favoris atque eximii erga me amoris
 extiterunt indicia. Sinite Viri Gravissimi haec
 tacitus praeteream , ne beneficiorum cumulo
 pressus propter infirmitatem animi ipso onere
 opprimar. Novissimum vero hoc Vestrae bene-
 volentiae testimonium , quo me non tantum ad
 altiora Academiarum subsellia provehere , sed
 insuper insigni liberalitatis ac munificentiae Ve-
 strae monumento ornare ac condecorare volui-
 stis, has in me voluntatis ac gratae mentis co-
 gitationes excitat , ut neminem melius, quam
 Vos, Viri Amplissimi, virtutem atque indu-
 striam in animis Juvenum excitare, eosque ho-
 nesta aemulatione inflammare posse confidam.
 Ecce Vobis Thaliae nostrae testimonium:

Praecipue quatuor numerabat Graecia ludos,
 Quis data sunt meritis praemia certa Viris.

Isthmia

Isthmia victores ornabant ferta quadrigas,
 Tunc quoque si celeri gloria nata pede.
 Pythia Apollineos decorabant poma triumphos,
 Si Victor docta ferret ab arte decus.

Nemaeos celebrant certamina Gymnica campos,
 Atque apium dignas ornat honore comas.

Vilis Olympiacis ludis oleaster ovantes
 Cingit, et ingenuum ferta caduca caput.

Scilicet optatum superabat gloria lucrum,
 Contentus parvo munere Victor erat.

Vos Proceres, Batavis splendentia Numina terris,
 Et decus et nostrae gaudia prima Scholae,

Vos melius nostis meritis dare munera, simplex
 Arbor ne dignas ornet, ut ante, comas.

Pergite Deliacis radiantia praemia palmis
 Addere, et Aöniis ponere dona focus.

Sic clarum crescat per secla sequentia nomen,
 Quod nescit, sic fas, post pia fata mori.

Ceterum Tu non requiris, sat scio, Vigilantissime Rector,
 nec Tu, Doctissime Prorektor,
 qui

qui raro me exemplo per omnes inferiores hujus Gymnafii Classes quasi manu ducere, ac doctrina et falutaribus praeceptis formare non ceffasti; Vos, inquam, non requiritis, ut magno verborum ambitu diligentiam Veftram, qua meliorem me reddidiftis, celebrem atque extollam: Neque id, fi maxime vellem, exiguae vires permitterent. Hoc unum itaque Vos rogo atque obfecro, ne animum inducatis, dum a Difciplina Veftra, faltem Scholaftica, dimittor, hunc animum fimul remitti ab officio, quo Vobis ob multa beneficia devinctus fum. Vos modo, Viri Doctiffimi, fervate benevolentiam, qua me femper eftis profecuti, neque ego committam, ut pietatem, quam Vobis debeo, umquam frustra defideretis.

D I X I.

NOBILISSIMO ATQUE INGENUO
JUVENI
BARTHOLOMAEO DE MOOR
VAN IMMERZEEL,
QUUM,
STADIO GYMNASICO FELICITER
DECURSO, AD PUBLICAS LECTI-
ONES PRODUCERETUR.

*I mea Pegaseo stillarent labra liquore,
Cantarem laudes, dulcis Amice, Tuas.
Concinerem doctas narrantia carmina curas,
Ingenium et mores, BARTHOLOMAEE, Tuos.
Ast faciant alii, quorum, sic namque mereris,
Carmina de facili largius ore fluant.
Gratulor hinc tantum Tibi, MOORI, parta labore
Praemia, quae studiis sunt bene digna Tuis.
Tu modo sic pergas vigiles extendere curas,
Ut sic ex docto doctior usque fias.*

D. GUL. LESTEVENON,
COMMILITO.

PRAESTANTISSIMO JUVENI
BARTHOLOMAEO DE MOOR
VAN IMMERZEEL,

Q U U M,

FELICITER HABITA ORATIONE,
NON SINE LAUDE E GYMNASIO
GOUDANO AD ROBUSTIO-
RUM CERTAMINA
PRODUCERETUR.

Ora Tibi venit, doctis jucunda Camoenis,

Qua fundit dulces lingua diserta sonos.

O utinam Phoebus sinerent Phoebique Sorores!

Jam canerem Laudes, BARTHOLOMAEE, Tuas.

O utinam sacras gustassem Aganippidos undas!

Quam vellem Socium Te celebrare meum!

Gratulor eximios, MOORI, quos cernis, honores,

Gratulor et capitis laurea ferta Tui.

Musa jubet finem numeris inponere nostris:

Ne minuat tantum, dum timet, ipsa decus.

JACOBUS SCHOLTE,

COMMILITO.

ORNATISSIMO ADOLESCENTI
BARTHOLOMAEO DE MOOR
VAN IMMERZEEL,

QUUM ITER SCHOLASTICUM EMENSUS,
HABITA ORATIONE, IN CIVITATEM
ACADEMICAM ADSCRIBERETUR.

*Eliciae Juvenum, praeclarae gloria Gentis:
Nec minus insignis curaque spesque Domus:
Unica Thespiadum, celebras quas rite, Sororum
Laus et amor: cultae pulchrior Urbis honos:
Sic Pallas precibus, tantisque laboribus aequa
Adnuit, officiis officiosa piis:
Praemia constituit studiis satis ampla probatis,
Quis nitet ingenium, crescit et usque Tuum.
Ipsa suum Themidi Divae commendat Alumnum,
Quae jam sponte sua Matris amore favet.
Felix o nimium! doctis dilecte Deabus,
Quae pascunt subolem, quam peperere, suam.
Felix o nimium! tanto qui munere fulges,
Si dicam meritis conveniente Tuis.
Te modo sic placidis pergas submittere Divis,
Nec deërit votis Illa vel Illa Tuis.
Ominor, ac nostris respondent omina votis:
Quaesitum Stirpi nomen in Astra feres.*

JOANNES ELIAS BUYS,
COMMILITO.

A D
ELEGANTISSIMUM JUVENEM
BARTHOLOMAEUM DE MOOR
VAN IMMERZEEL,
STUDIUM GENEALOGICUM
PUBLICE LAUDANTEM.

*Ange vocales mea Musa chordas,
Laetaque auratum moderare plectrum,
Grata jam laudes celebrato magnas
Dulcis Amici.*

*O decus Goudae ! decus o Tuorum !
O decus Patrum ! referant Nepotes,
Et beënt Goudam Patrii Penates
Omnibus aevis !*

*Nunc Tibi famae bene serviendum,
Nunc Tibi Musis sapientiaeque.
Artibus peētus penitus fovendum :
Sic decet usque.*

*Sic rogo , coeptis faveat benignum
Numen ! et sanum vegetumque corpus
Donet , et sanam vegetamque mentem ,
Cunctaque fausta !*

CORNELIUS VAN VLIET,
COMMILITO.